

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Boven-Lo te Leuven

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	12997
	Instelling	Vrije Basisschool - Boven-Lo
directeur		Katrien HELSEN
adres		Heidebergstraat 275 - 3010 KESSEL-LO
telefoon		016-25.30.82
fax		016-25.30.82
e-mail		basisschoolbovenlo@telenet.be
website/URL		www.basisschoolbovenlo.be
	Bestuur van de instelling	964627 - Kath. Ond. Kessel-Lo te KESSEL-LO
adres		Vlierbeeklaan 9 - 3010 KESSEL-LO
	Scholengemeenschap	122028 - Katholieke Scholen Kessel-Lo te KESSEL-LO
adres		Abdij Vlierbeek 1 - 3010 KESSEL-LO
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012 - 20/03/2012 - 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/04/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Wilfried Bellemans
	Teamleden	Jan Van Eeckhout

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.3 Lager onderwijs: Frans	11
3.4 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	12
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Professionalisering	13
4.2 Curriculum	14
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	17
6.3 Wat moet de school verbeteren?	18
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Boven-Lo is gesitueerd in een residentieel en nog landelijk stukje van de gemeente Kessel-Lo. De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen, een lagere – en een kleuterafdeling aan weerszijden van een, 's morgens en 's avonds, relatief drukke verbindingsweg. De leiding van de school is in handen van een dynamische kern met aan het hoofd een directeur die vanaf september 2010 deze functie bekleedt. Zij maakte voordien deel uit van het pedagogisch team.

De kinderen wonen voornamelijk in de omgeving van de school. Een beperkt aantal leerlingen verblijft in een instelling voor bijzondere jeugdzorg. Het schoolteam pakt de integratie van deze kinderen op een warm menselijke en professionele wijze aan.

De kleuteronderwijzers leveren een te appreciëren inspanning om een degelijke basis taalvaardigheid aan te bieden zodat de overstap naar de lagere afdeling voor de meeste kinderen probleemloos verloopt. De meeste kleuterleidsters beschikken over een visie met betrekking tot goed talig onderwijs die voor een deel berust op intuïtief aanvoelen en ervaringsdeskundigheid. Daarnaast maakt het kleuterteam gebruik van diverse pedagogisch-didactische ondersteuningsmogelijkheden om het aanbod te stofferen en te differentiëren zodat voor kinderen met taalontwikkelingsproblemen de vereiste zorg verzekerd is. Kinderen met meer mogelijkheden krijgen extra kansen om hun taalvaardigheid door middel van uitdagende opdrachten verder aan te scherpen. De afstemming op de leef- en belevingswereld van de kinderen betekent bij de ontwikkeling van het leerproces een belangrijke meerwaarde.

Het structureel en systematisch bewaken van het nastreven van de leerplan- en de ontwikkelingsdoelen kent nog groeikansen.

Het leergebied muzische vorming mag rekenen op een gediversifieerde benadering waardoor het kleuterteam de leerdoelen in voldoende mate nastreeft. De planningsdocumenten van de kleuteronderwijzers laten een brede waaier van activiteiten zien. Door een intentionele relatering van de activiteiten aan de verschillende muzische domeinen is een harmonisch en geïntegreerd aanbod gegarandeerd. Ook in andere leergebieden en domeinen zijn muzische aspecten opgenomen. Een aantal leraren gelukt er in om hun klaslokaal een aantrekkelijke muzische uitstraling te geven. In bepaalde andere kleutergroepen liggen er op dit terrein nog groeikansen.

De leerkrachten maken gebruik van klassikale en individuele observaties om de leer- en ontwikkelingsvorderingen van de kleuters na te gaan. Een systematische verwerking, analyse en interpretatie van de verzamelde gegevens behoort nog niet tot de algemeen geldende schoolcultuur.

De aandacht voor sociale vaardigheden slingert zich als een warme en deugddoende norm doorheen het leeraanbod in deze school. De specifieke domeinen: relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking zijn op een harmonische manier in het leer- en ontwikkelingsaanbod geïntegreerd. De leraren leggen een bijzondere aandacht aan de dag om een constructieve communicatie en een positieve samenwerking tussen de kinderen tot stand te brengen en te bewaren. Elk kind wordt hiervoor op een zorgzame manier aangesproken. De leerlingen in de lagere afdeling beschikken over mogelijkheden, tijdens een individueel contact met de groepsleerkracht, om uiting te geven aan gevoelens en leerervaringen.

Het schoolteam selecteert maandpunten met het oog op het accentueren van bepaalde aspecten van de sociale vaardigheden. De inhoud van de gekozen onderwerpen zijn leeftijdsgebonden en krijgen een toepassing in de hele school. De evaluatie en de rapportering van de vorderingen van de kinderen maakten in het recente verleden het voorwerp uit van een vooruitstrevende benadering. Deze aanpak behoeft een vernieuwde aandacht.

Het schoolteam besteedt vanaf de tweede kleutergroep op een plezierige manier aandacht aan taalinitiatie Frans. In de lagere afdeling is er tot in het tweede leerjaar een onderwijsleerpakket in gebruik. Het is de bedoeling in de komende schooljaren een uitbreiding van dit aanbod tot in het vierde leerjaar te voorzien. In de bovenbouw, vijfde en zesde leerjaar, passen de leraren de filosofie toe van een onderwijsleerpakket dat voornamelijk spelling, spraakkunst en woordenschat een centrale plaats toebedeelt. Hierdoor krijgen de leerlingen in mindere mate kansen om interactief mondelinge taalvaardigheden te oefenen. Uit toetsanalyse en klasobservaties blijkt dat de kinderen aan het einde van de lagere afdeling over slechts beperkte mondelinge competenties beschikken. Een aantal eindtermen met betrekking tot spreken en mondelinge interactie worden niet bereikt.

De inspectie heeft er evenwel vertrouwen in dat het pedagogisch team over de vereiste ingesteldheid en over de nodige vaardigheden beschikt om snel en op eigen kracht, dit tekort weg te werken.

De school voorziet in kansen voor de leerkrachten om in teamverband en individueel hun professionele kennis te verbeteren. Hiervoor organiseert de schoolleiding nascholing op niveau van de instelling en op niveau van de scholengemeenschap. De schoolleiding informeert de leraren over de nascholingsmogelijkheden en voorziet ook mogelijkheden om de vorming tijdens de schooluren te volgen.

Het behoort nog niet tot de geplogenheden om de verworven nieuwe kennis op een gestructureerde en systematische manier in het team te brengen. De overdracht van de opgestoken meerwaarde gebeurt eerder occasioneel. In de school is er nog geen traditie om het leren van en door elkaar in de praktijk te operationaliseren.

Het pedagogisch team in deze school kiest resoluut voor een boeiend, veelzijdig en harmonisch opgebouwd curriculum dat aansluiting vindt bij de interesses en de leefwereld van de kinderen. Zowel in de lagere als in de kleuterafdeling leveren de groepsleerkrachten een wezenlijke inspanning om aan hun maatschappelijke verplichtingen te voldoen. Voor het leergebied Frans vergt de afstemming van de mondelinge taalvaardigheden op alle eindtermen van de groepsleerkrachten een extra inzet. De groepsleerkrachten integreren in toenemende mate het gebruik van ICT-technologie bij de uitstippeling van de verschillende leeropdrachten.

De school biedt aan de kinderen naast het leer- en ontwikkelingsaanbod dat binnen de schoolmuren plaatsvindt ook kansen om deel te nemen aan diverse extra muros activiteiten.

Het beleidsvoerend vermogen is in hoge mate afgestemd op ondersteuning, luisterbereidheid en participatieve ingesteldheid. Op inhoudelijk terrein stuurt de schoolleiding aan op een gezamenlijke doelgerichtheid op basis van een gedragen pedagogische visie. Om dit doel te bereiken dienen er nog bepaalde hindernissen genomen.

De kwaliteitsbewaking door middel van doelgerichte vormen van zelfevaluatie op school- en op klasniveau bevindt zich nog in een beginfase. Het doorgeven van nieuwe kennis opgestoken door middel van zelfstudie en / of nascholing behoort nog niet tot een gesystematiseerde praktijk.

De inspectie is er van overtuigd dat het dynamisme en de werkracht van het schoolteam in de toekomst zal leiden tot een verdere verhoging van de onderwijskwaliteit.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

muzische vorming

Lager onderwijs

Frans

sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De kleuters worden op voldoende manier voorbereid om de overstap naar de lagere afdeling met succes te maken.
- De kleuteronderwijzers baseren zich quasi uitsluitend op een koepelgebonden praktijktheoretisch planningsdocument om de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands na te streven. Dit document, waarnaar de kleuteronderwijzers in de planning verwijzen, is in hoge mate richtinggevend voor de selectie van de doelen en de activiteiten in de hoeken. Het gebruik van het leerplan om het leeraanbod te verrijken is weinig ingeburgerd in de school. In dagverloopfiches zijn doelstellingen, ontwikkelingsaspecten, mogelijke activiteiten en een verwijzing naar een ervaringssituatie opgenomen. De meeste kleuteronderwijzers beschikken over een visie inzake goed taalonderwijs gebaseerd op intuïtie en ervaringsdeskundigheid. Meerdere leerkrachten vergissen zich in de inhoudelijke afbakening van verschillende gangbare begrippen zoals ontwikkelingsdoelen, leerplandoelen en ontwikkelingsaspecten.

- Hoekenfiches bevatten informatie over de doelen die in de verschillende hoeken, op het vlak van taalinitiatie, nastreefbaar zijn. Deze planningsdocumenten verwijzen concreet naar ervaringssituaties, mogelijke activiteiten, doelen, ontwikkelingsaspecten en afspraken. De leraren maken gebruik van groeilijnen op grond van groeikansen in de verschillende hoeken voor taalinitiatie.
- Om de taalontwikkeling te stimuleren maken bepaalde leerkrachten gebruik van een methode die via voorleesverhalen, verhaalplaten, versjes en liedjes taal uitlokt. De kleuters worden uitgedaagd om in herkenbare situaties met taal om te gaan. In meerdere kleutergroepen is een gestoffeerde klasbibliotheek aanwezig die de kleuters boeken aanreikt over het behandelde thema. Bepaalde leerkrachten maken zelf didactisch materiaal om het thema aantrekkelijk en talig te maken. Voor taalzwakke kleuters voorzien de kleuteronderwijzers extra leerkanalen door pre-instructie onder de leiding van de zorgcoördinator en door een gedifferentieerd aanbod. Ook de kinderen met meer competenties worden niet vergeten. Aangepaste gedifferentieerde taalstimulering, zoals experimenteren met rijmen, aandacht voor een correcte syntaxis en gericht nadenken over wat er op een vertelplaat is uitgebeeld, behoren tot leerkanalen die in bepaalde kleutergroepen uitgewerkt zijn.
- Om de ontluikende geletterdheid in de hand te werken brengen een aantal kleuteronderwijzers stappenplannen aan om bepaalde handelingen te sturen. In een aantal kleutergroepen wijzen pictogrammen op de leer- en ervaringskanalen in de hoeken. Er is weinig eenduidigheid over de aanwending van deze taalondersteunende middelen. Bepaalde kleuteronderwijzers kiezen ervoor om deze visuele hulp bij leesinitiatie niet te integreren in hun klaswerking. Afspraken op schoolniveau ontbreken en / of zijn niet in alle kleutergroepen geïmplementeerd. Het schoolteam introduceerde bepaalde onderwijsleerpakketten om de afstemming tussen de kleuter- en de lagere afdeling inzake schrijfinitiatie in de hand te werken. Het gebruik ervan vertoont een leerkrachtgebonden invulling. Bepaalde leerkrachten gebruiken onderwijsleerpakketten om schrijfinitiatie te verzekeren. Een themagebonden basiswoordenschat is niet beschikbaar en de taalverrijking gebeurt dikwijls occasioneel, weinig doelgericht en beperkt gestructureerd. De verbale taalinteractie tussen de kinderen heeft in een aantal kleutergroepen nog wezenlijke groeikansen. Meestal verloopt de conversatie tussen de leerkracht en de kinderen.
- Het systematisch en structureel bewaken van het nastreven van de leerdoelen bevindt zich nog in een aanvangsfase. Op schoolniveau namen de leraren hiervoor een elektronische agenda en een elektronisch kleutervolgsysteem in gebruik. Sommige leerkrachten beschikken slechts over een beperkte kennis om met deze instrumenten op een vlotte manier om te gaan. De mogelijkheden tot het analyseren van overzichten van de leervorderingen op klasniveau blijven hierdoor in mindere mate benut. De leervorderingen van de kleuters vormen het onderwerp van observaties in een schriftje dat de kleuteronderwijzers geregeld aanvullen. Aan het einde van de kleuterafdeling bieden genormeerde toetsen een beeld van de leer- en ontwikkelingsvorderingen van de kinderen. Op basis van de testresultaten stellen de leraren vast of de kleuters voldoende taal- en rekenvaardigheden hebben verworven om met succes in het eerste leerjaar te kunnen starten.
- De inspectie heeft vertrouwen in de dynamiek die in de school heerst opdat in de toekomst taalinitiatie met nog meer efficiëntie, doelgerichtheid en effectiviteit de leer- en ontwikkelingskanalen van de kleuters zal verhogen

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Alle domeinen met betrekking tot het leergebied muzische vorming komen in voldoende wijze voor in het leeraanbod van de kleuterafdeling.

- Voor muzische vorming toont de kleuterafdeling aan dat ze de decretale ontwikkelingsdoelen van alle domeinen van het leergebied muzische vorming in voldoende mate nastreeft en daarmee de maatschappelijke verwachtingen inlost.
- Een koepelgebonden praktijktheoretisch planningsdocument vormt in hoofdzaak het referentiekader van waaruit de leraren doelen selecteren om het muzisch onderwijsaanbod gericht te organiseren. Via doelenlijsten, groeilijnen, een leerlijn op basis van een koepelgebonden praktijktheoretisch planningsdocument en het leerplan, willen de kleuteronderwijzers een verticale samenhang creëren. In de praktijk blijkt dat de leraren het beoogde doel slechts gedeeltelijk realiseren.
- De planningen van de kleuteronderwijzers weerspiegelen een brede waaier van activiteiten gerelateerd aan de verschillende domeinen van het leergebied. Hierdoor zorgen de leerkrachten voor een breed, evenwichtig en harmonisch aanbod. De integratie van het domein media is divers en leerkrachtafhankelijk. De ontwikkelde activiteiten binnen de thema's sluiten nauw aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen en dragen in veel gevallen een multiperspectief karakter waardoor een horizontale samenhang met andere leergebieden tot stand komt. Kleuters krijgen ruim kansen om te exploreren en te experimenteren. Door het beschouwen en het creëren te stimuleren, bieden de leraren kansen om de kleuters toe te laten gestalte aan beelden, geluiden, beweging en taal te geven. Hierbij is er een broos evenwicht tussen de productgerichte en procesgeoriënteerde benadering van het muzisch beleven. In sommige kleutergroepen zijn technieken in belangrijke mate sturend ten koste van creatieve expressie waardoor de kleuters slechts in beperkte mate nieuwe dingen ontdekken en verwerken tot een kunstzinnig gebeuren dat eenieders verbeeldingskracht stimuleert.
- Door middel van diverse activerende werkvormen zoals, onder meer, het werken in meerdere hoeken, verzamelen de kleuters, voor een belangrijk deel zelfsturend, muzische ervaringen. De kleuteronderwijzers grijpen wissel- en dode momenten in een thema dikwijls aan om muzische tussendoortjes te lanceren.
- Het rollenspel en het werken met poppen stimuleren de fantasie en concretiseren eigen ervaringen en bieden mogelijkheden om gevoelens te ventileren. Door verkleedmateriaal in de hoeken ter beschikking te stellen ondersteunen de kleuterleerkrachten dit inlevingsproces. In bepaalde kleutergroepen vormen een beperkte ruimte en een weinig gestoffeerde verkleedhoek een belemmering om de vormende effecten van dit speel- en ervaringsproces maximaal te benutten. Het ontbreken van een poppenkast en een levensgrote spiegel beperken de kleuters in het creatief naspelen van de werkelijkheid.
- De kleuterleidsters gelukken er veelal in om door middel van lichaamstaal, positieve bekrachtiging en een empathische en nabije begeleidingsstijl een sfeer te scheppen die bij de kleuters een hoge graad van betrokkenheid en welbevinden genereert. Voornamelijk op intuïtieve manier bieden de leraren gedifferentieerde activiteiten aan waarbij de kleuters zich kunnen uiten volgens hun eigen ontwikkelingsniveau. Kleuters met zorgnoden maar ook kinderen met meer competenties krijgen hierdoor extra leer- en ontwikkelingskansen.
- De leerkrachten volgen door middel van observaties aspecten van de individuele vorderingen van de kleuters binnen het leergebied muzische vorming op. Het kleutervolgsysteem biedt mogelijkheden om de bevindingen op te slagen. Intentioneel en systematisch de gegevens verwerken, analyseren en interpreteren is nog geen algemeen geldend schoolkenmerk. De evaluatie gebeurt veeleer intuïtief dan op grond van de principes van het leerplan en / of de ontwikkelingsdoelen.
- De leerkrachten beschikken over didactische materialen om een hedendaags kleuteronderwijs vorm te geven. Een aantal leerkrachten gelukt er in om in hun werkomgeving rijke ervarings- en speelhoeken te concipiëren en hun klaslokaal een functioneel, rijk en aantrekkelijk muzisch-creatief uitzicht te bezorgen. In andere kleutergroepen liggen er op dit terrein nog groeikansen. De beperkte grootte van sommige lokalen beperkt de muzische ontwikkelingskansen van de kleuters.

- De recente verhoogde werking in de lagere afdeling betreffende het leergebied muzische vorming, gekoppeld aan doelgerichte nascholingen zorgen ervoor dat het muzisch onderwijs ook in de kleuterafdeling hiervan ook de vruchten plukt. De inspectie heeft dan ook vertrouwen in het schoolteam zodat de onderwijskwaliteit van dit leergebied in de toekomst zal toenemen.

3.3 Lager onderwijs: Frans

Voldoet niet

Motivering

- De eindtermen met betrekking tot communicatieve vaardigheden worden onvoldoende bereikt aan het einde van de lagere afdeling. Het inspectieteam gebruikte de mogelijkheid tot deliberatie omdat het schoolteam over de vereiste competenties beschikt om deze problematiek zelfstandig te remediëren.
- De leerlingen bereiken aan het einde van het zesde leerjaar de eindtermen inzake spreken en mondelinge interactie op een onvoldoende manier. Zij gelukken er onder meer niet in eenvoudige informatie te verstrekken over wat iemand doet, waar iemand woont en / of te vertellen over dagelijkse dingen. De kinderen kunnen op een onvoldoende manier participeren aan een gesprek over rudimentaire onderwerpen zoals bepaald in de eindtermen.
- Uit de documentanalyse blijkt dat de leraren toetsen en evaluaties ten minste voor tweederde richten op het schriftelijk werk.
- De leraren gebruiken in de lagere afdeling voor het leergebied Frans sinds kort een nieuw onderwijsleerpakket wat de verticale samenhang verzekert. De pedagogisch-didactische aanpak is evenwel nog sterk ingekleurd door de principes van een onderwijsleerpakket dat voordien in gebruik was en sterk het accent legde op de verwerving van woordenschat en het oefenen met spraakkunst. Hierdoor hebben de betrokken leerkrachten nog slechts in beperkte mate ervaring met de hedendaagse principes van de eindtermen en het leerplan die mondelinge taalvaardigheid een centrale plaats toebedelen. Er zijn nog groeikansen om de leerkrachten eigen te maken met een doeltreffende communicatie in relevante situaties. De interactieve communicatie tussen de leerlingen is het uiteindelijke doel.
- De leraren leveren een sterk te appreciëren inspanning om tijdens de lessen Frans ook deze taal als instructietaal te gebruiken. Zij zullen ook het initiatief nemen om mondelinge taalvaardigheden een centrale plaats te geven tijdens hoekenwerk en bij klasdoorbrekende activiteiten. Franstalige kinderen helpen de Nederlandstalige klasgenootjes door vormen van tutorwerking toe te passen.
- Vanaf de tweede kleutergroep is er met behulp van aangepast didactisch materiaal een progressief opbouwend groeipad opgestart om taalinitiatie aan te bieden. In de lagere afdeling tot en met het tweede leerjaar verwerken de groepsleerkrachten tijdens een schooljaar een achttal lesjes afkomstig uit een onderwijsleerpakket. De kinderen assimileren waarvoor ze klaar zijn. De leerkrachten voorzien geen intentionele evaluatie van verworven kennis. De kinderen en de ouders zijn enthousiast over het aanbod en over de speelse manier waarop initiatie Frans inhoud en vorm krijgt.
- De inspectie heeft er vertrouwen in dat de betrokken leerkrachten de principes van het leerplan en de kerngedachten van de eindtermen zullen bestuderen en dat zij zich gaan inspannen om deze ook op de werkvloer toe te passen. Het tekort wordt gedelibereerd.

3.4 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering

- Het pedagogisch team van de school levert de vereiste inspanningen om het leergebied sociale vaardigheden een centrale plaats in het leeraanbod te verzekeren.
- In alle leergroepen besteden de leraren op een doelgerichte wijze aandacht aan een diversiteit van aspecten met betrekking tot het leergebied sociale vaardigheden. De drie specifieke domeinen relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking komen op een evenwichtige en harmonische wijze aan bod. De groepsleerkrachten streven de eindtermen in voldoende mate na en leveren een bijdrage aan de ontwikkeling en de ondersteuning van het sociaal functioneren van jonge kinderen. Kinderen kunnen aan het einde van de lagere afdeling sociale situaties inschatten en hun gedrag rationeel en emotioneel aanpassen. Het valt op dat de kinderen op een beleefde en voorkomende manier kunnen communiceren. De groepsleerkrachten leggen een bijzonder accent op het creëren van diverse omstandigheden om de samenwerking tussen de kinderen te stimuleren.
- Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling selecteert het schoolteam maandpunten in overeenstemming met de beschikbare referentiekaders om specifieke items gerelateerd aan het leergebied sociale vaardigheden te ontwikkelen. De behandelde onderwerpen zijn leeftijdsgebonden en vertonen een verticale samenhang doorheen de hele basisschool. In een aantal gevallen creëren de leerkrachten klasdoorbrekende initiatieven of activiteiten die op schoolniveau een organisatie kennen.
- Het schoolteam op de twee niveaus maakt gebruik van hoekenwerk en coöperatieve werkvormen om de kinderen in de gelegenheid te stellen om meerdere vormen van sociale vaardigheden en probleemoplossend denken te oefenen. De leerkrachten grijpen occasionele incidentjes tijdens recreatieve momenten en in de klas aan om bepaalde relatiewijzen extra in de belangstelling te brengen. In de kleuterafdeling zijn er nog groeikansen om de kinderen op elkaar verbaal te laten inspelen en het actieve luisteren en zelf spreken te oefenen.
- Een horizontale samenhang met bepaalde domeinen van het leergebied wereldoriëntatie realiseren, is een doelstelling die de groepsleerkrachten intentioneel nastreven. Het gaat onder meer over de doelgerichtheid om een fijne school te scheppen die gebaseerd is op warm menselijke omgangsvormen en op het respecteren van gemaakte afspraken. Hierbij dient opgemerkt dat gevoelens en leercompetenties die bij de kinderen aan de oppervlakte komen een centrale plaats innemen. De leraren kiezen voor een zorgzame benadering van elk individueel kind rekening houdend met zijn eigenheid en zijn specifieke mogelijkheden. Ondersteunend didactisch materiaal van een uitgeverij vindt de weg naar een geïntegreerde aanwending op de klasvloer.
- Tijdens de kindercontacten voorafgaand aan de oudercontacten krijgen de kinderen kansen om met de groepsleerkracht een gesprek te voeren aan de hand van een evalueerblaadje. De leerlingen hebben zo een mogelijkheid om over hun gevoelens en over hun leerervaringen te praten. Timide kinderen beschikken hierdoor over de mogelijkheid om buiten het groepsverband een gesprek met de groepsleerkracht te voeren.

Het schoolteam experimenteerde tot voor kort met een gedifferentieerde rapportering over het leergebied sociale vaardigheden. Omwille van bepaalde omstandigheden krijgt deze vooruitstrevende pedagogische aanpak, tijdens het schooljaar 2011-2012, nog maar een zijdelingse en beperkte invulling.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De deskundigheidsbevordering staat nog in een ontwikkelingsfase en heeft een meer systematische en meer gestructureerde aanpak.
- Inzake de deskundigheidsbevordering volgt de schoolleiding een meersporenbeleid. Op niveau van de scholengemeenschap organiseren de leidinggevenden op geregelde tijdstippen vormingsmomenten over pedagogische onderwerpen van algemeen schooloverstijgend belang. Hierdoor beschikken de leerkrachten over adequate mogelijkheden om door gerichte professionalisering hun pedagogische kennis te verhogen. Binnen de school zijn er aanvullend nog een tweetal studiedagen die antwoorden verstrekken op de nascholingsbehoeften die bij een meerderheid van het pedagogisch team leven. De school beschikt over een nascholingsplan dat in eerste instantie afgestemd is op het wegwerken van acute pedagogische behoeften en problemen. Een nascholingsplan dat een meer langlopende visie beschrijft, is nog in ontwikkeling en leeft nog niet bij de meeste teamleden.
- De leraren krijgen bij aanvang van elk schooljaar informatie over de nascholing die meerdere externe organisaties aanbieden. De leerkrachten zijn vrij om hierop in te tekenen. De schoolleiding gaat er van uit dat de gekozen onderwerpen aansluiten bij de realisering van het pedagogisch project van de school of een bijdrage betekenen tot de verbetering van het individueel pedagogisch-didactisch handelen. Meerdere leerkrachten benaderen individuele, externe nascholing tijdens de schooltijd met schroomvalligheid omdat ze van oordeel zijn dat zij door hun afwezigheid de collega's extra belasten.
- Er zijn nog wezenlijke professionele groeikansen door de kennis en de expertise die bij verschillende teamleden aanwezig zijn te deprivatiseren en op niveau van de hele school aan te wenden. Collegiale consultatie, systematische hospiteerbeurten en intervisietechnieken zijn nog niet echt structureel in de schoolcultuur verweven. De school kent nog geen uitgebalanceerde werkwijze om de individueel verworven kennis en vaardigheden voor het hele pedagogisch team nuttig te maken. Veelal dragen de leerkrachten op een informele wijze nieuw verworven inzichten aan de collega's in hun directe omgeving over.
- Een aantal onderwijskundige werkgroepen, afgestemd op de bestudering van specifieke pedagogische onderwerpen, functioneren in de school. Deze overlegstructuren bereiden een mogelijke toekomstige beleidsvoering voor door aanbevelingen en doordachte suggesties aan te bieden.

4.2 Curriculum

4.2.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Het onderwijsaanbod is van degelijke kwaliteit, harmonisch van structuur, samenhangend en aansluitend bij de leef- en beleavingswereld van de kinderen.
- Alle leerkrachten zijn erg begaan met het welbevinden van de kleuters en de leerlingen. Deze houding weerspiegelt zich in de bestede zorg en in het respect dat het schoolteam voor elk zich realiserend individu manifesteert. De leraren en de schoolleiding creëren individueel en als team een veilige leeromgeving die de kinderen zowel in kleuter- als in de lagere afdeling aanspoort en uitdaagt tot leren en ontwikkelen. In de school is er een verhoogde algemene aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en voor een gradueel opgebouwd groeiproces met betrekking tot sociale vaardigheden. De school heeft heel wat ervaringsdeskundigheid verworven met de opvang van kinderen met specifieke noden en toont een sociale bewogenheid door te participeren aan workshops en initiatieven die goede doelen promoten.
- Het pedagogisch team hanteert in de lagere afdeling voor de leergebieden Nederlands, Frans, wiskunde en lichamelijke opvoeding bij prioriteit onderwijsleerpakketten om het onderwijsaanbod te stofferen. De groepsleerkrachten zijn ervan overtuigd dat hierdoor de verticale samenhang is gewaarborgd en dat zij voldoen aan hun maatschappelijke opdracht. De school stelde een schoolwerkplan op maar er is geen structurele studie van dit document voorzien om dynamisch en alert in te spelen op nieuwe inzichten in het veranderend pedagogisch-didactisch landschap. Het recent opgezette talenbeleid vormt een ontluikende uitzondering.
- De school voorziet een extra aanbod voor lichamelijke opvoeding onder meer door deelname aan de activiteiten van de Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS), de organisatie van een sportdag, zweminitiatie voor kleuters en dansexpressie tijdens de pauzes.
- Voor ICT, leren leren en sociale vaardigheden ontwikkelde het team eigen leerlijnen gekoppeld aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen. We zien ICT opduiken bij de behandeling van onderwerpen in de verschillende leergebieden. Voor de leergebieden muzische vorming en wereldoriëntatie bestaan er leerlijnen afgestemd op de leerplandoelen die een dekkend en gradueel opgebouwd aanbod ondersteunen. In vergelijking met een vroegere vaststelling krijgt het domein techniek voldoende aandacht. Verkeersopvoeding is waar mogelijk geïntegreerd in het aanbod wereldoriëntatie. Daarnaast is er ook een cursorische benadering indien noodzakelijk. Het schoolteam voorziet bezoeken aan een verkeerspark en organiseert in samenwerking met de lokale politie voor de leerlingen van het zesde leerjaar een fietsexamen. De leraren organiseren ook voor jongere kinderen uitstappen om hen bewust te maken van diverse aspecten inzake verkeersveiligheid.
- Het onderwijsaanbod is harmonisch opgebouwd in hoge mate afgestemd op de behoeften van de kinderen en houdt rekening met de individuele vaardigheden, competenties en ondersteuningsvragen. Voor kinderen met beperktere mogelijkheden voorzien de leraren gedifferentieerde oefenmomenten. Kinderen met meer leermogelijkheden blijven niet op hun honger zitten en krijgen uitdagende opdrachten waardoor zij de leergoesting niet verliezen.
- De activiteiten in de leergroepen vertonen een samenhang met actuele gebeurtenissen en met de leef- en beleavingswereld van de kinderen. De leraren kiezen voor een pedagogisch-didactische aanpak die de kleuters en de leerlingen door activerende

werkvormen aanzet tot zelfwerkzaamheid en probleemoplossend denken. De leraren organiseren geregeld ervaringsgerichte uitstappen, projectwerking en openluchtklassen waardoor de kinderen kansen krijgen om in directe confrontatie met de realiteit te leren.

- Niettegenstaande zelfevaluatie nog niet systematisch is geïntroduceerd, engageren meerdere leerkrachten zich om het eigen werk op een kritische manier te benaderen en te evalueren. Dit heeft al geleid tot een voorzichtige bijsturing van de beoordeling van het werk van de kinderen. Een brede evaluatievisie, niet enkel productgericht maar evenzeer procesgericht, doet hierdoor haar intrede. In een aantal leergroepen dagen de leraren de kinderen uit om het eigen werk op inzet en resultaten te bekijken en hierop te reflecteren.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De leiding van de school gebeurt op een participatieve manier.
- De besluitvorming is het werk van het schoolteam en gebeurt meestal op basis van het consensusmodel.
- Het schoolteam bewaakt de kwaliteit van het onderwijsaanbod.
- De inspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de school opdat het team het geformuleerde tekort voor het leergebied Frans zelfstandig kan wegwerken.
- Een participatief en luisterbereid kernteam stuurt het algemeen beleid in de school. De leerkrachten zijn het eens dat de leidinggevenden hun verzuchtingen, wensen en behoeften in overweging nemen en daar waar mogelijk er een positief gevolg aan geven.
- De huidige schoolleiding is nog niet erg lang op post maar doet een gesmaakte inspanning om richting te geven aan het beleid en de koers te bewaken. Zij beschouwt het als één van haar belangrijke opdrachten om het pedagogisch team te ondersteunen en op het onderwijskundig terrein met suggesties en concrete voorstellen bij te staan. De bereikbaarheid en de aanspreekbaarheid van de schoolleiding is laagdrempelig. De leraren maken hiervan dankbaar gebruik.
- De school is duidelijk in een fase van transitie en levert inspanningen om een meer duidelijke profilering en een betere gezamenlijke doelgerichtheid op diverse terreinen te bewerkstelligen. De interne communicatie is zeker, wat betreft de doorstroming van nieuw opgestoken kennis na individuele nascholing nog een werkpunt voor het schoolteam.
- Alle aspecten met betrekking tot zelfevaluatie staan nog in een beginfase. Op schoolniveau leven er hierover nog geen duidelijke afspraken en nam het team nog geen gezamenlijk gedragen engagementen. De bewaking en de analyse van de onderwijskwaliteit aan de hand van valabele en verifieerbare toetsen kennen nog wezenlijke groeimogelijkheden. Systematisch en gestructureerd overleg hierover behoren nog niet tot de algemeen geldende schoolcultuur.
- Vrij recent ontwikkelde de school een eigen visie over talenbeleid, geënt op een aantal schoolspecifieke kenmerken. De school streeft intentioneel naar het verruimen van de taalverwerving en de taalvaardigheid van de leerlingen. Op uitvoeringsniveau neemt het schoolteam gewaardeerde initiatieven om de communicatie en de taalvaardigheid van taalzwakke en anderstalige kinderen te ondersteunen. Het formeel in kaart brengen van de taalvaardigheid van de kleuters vormt nog een werkpunt.
- De school wendt de onderwijstijden verleend in het kader van het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) vrij effectief aan. Vanuit een eerder beperkte bevraging en op basis van de evaluatie van de vorige GOK-cyclus selecteerde de school drie thema's die in zekere mate aansluiten bij de noden en de behoeften van de

leerlingenpopulatie. Minder doelgericht maar vanuit concrete acties wil de school werk maken van de realisering van de gekozen werkpunten. Via permanente evaluatie en door middel van gerichte teambevraging evalueert de school haar GOK-werking op korte termijn en stuurt het zorgteam, indien nodig, de aanpak bij. De school heeft zich nog geen beeld gevormd van de langetermijnevolutie van leerachterstanden en / of het succes van de leerlingen in het vervolgonderwijs. Een degelijk beeld is noodzakelijk om het toekomstig aanbod binnen een te verwachten regelgeving, betreffende de invoering van een op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem (SES) richting en vorm te geven.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De kleuters worden qua taalvaardigheid voldoende voorbereid op de overstap naar de lagere afdeling.
- De kleuteronderwijzers integreren taalverwerving en taalverrijking bij de ontwikkeling van de thema's.
- Het taalaanbod sluit aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters.
- In de kleutergroepen is er aandacht voor de integratie van diverse muzische elementen in de aangeboden thema's.
- In alle leergroepen besteden de leraren op een doelgerichte wijze aandacht aan een diversiteit van aspecten met betrekking tot sociale vorming.
- De kinderen oefenen geregeld met aandachtspunten uit de drie domeinen van het leergebied sociale vaardigheden.
- Het pedagogisch team biedt op een luchtige manier vanaf de tweede kleutergroep initiatie Frans aan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerkrachten beschikken over ruime mogelijkheden om het professioneel handelen te perfectioneren.
- In samenwerking met de scholengemeenschap organiseert de schoolleiding vormingsmomenten die aansluiten bij de behoeftes van een ruim aantal leerkrachten.
- De leraren zorgen voor een harmonisch gestructureerd leeraanbod dat aansluit bij de interesses en de leefwereld van de kinderen.
- Een enthousiast en gedreven schoolteam creëert een stimulerend en veilig pedagogisch klimaat dat de kinderen kansen tot leren en ontwikkelen biedt.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het algemeen beleid in de school draagt de kenmerken van luisterbereidheid, ondersteuning en participatie.
- De schoolleiding biedt een waardevolle ondersteuning van de groepsleerkrachten bij de vervulling van hun dagelijkse opdracht.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Op een intentionele manier een basiswoordenschat vastleggen bij elk thema.
- De graduele opbouw inzake taalverwerving in de kleuterafdeling verzekeren en de aandacht verhogen voor een doelgericht gebruik van de instructietaal.
- Op een intentionele manier de leervorderingen van de kleuters inzake taalverwerving in kaart brengen, analyseren en bewaken.
- De bestaande werk- en ervaringshoeken taalrijker maken.
- In alle kleutergroepen intentioneel aandacht aan de dag leggen voor het beschouwen en creëren in overeenstemming met de principes van het leerplan muzische vorming.
- In bepaalde kleutergroepen de klasindeling en -organisatie optimaliseren.
- De leervorderingen van de kinderen voor het leergebied sociale vaardigheden op een verifieerbare en valabele manier, in functie met de leerplandoelen, evalueren, registreren en bewaken.
- Het leergebied sociale vaardigheden opnieuw een prominente plaats gunnen bij de rapportering.
- Op schoolniveau het aanbod Frans volledig in overeenstemming brengen met de principes van de eindtermen.
- Het leerplan voor het leergebied Frans als referentiekader gebruiken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Op schoolniveau, in overleg met de leraren, een lange termijnplanning inzake deskundigheidsbevordering opzetten en hieraan systematisch uitvoering geven.
- Op systematische manier de nieuwe individueel verworven inzichten en kennis in het pedagogisch team brengen.
- Het leren van, door en met elkaar op schoolniveau, in overleg met het pedagogisch team, structureren.
- Op systematische wijze de uitgangspunten en de principes van het leerplan met betrekking tot het onderwijsaanbod opnieuw bestuderen ten einde het leeraanbod hierop doelbewust af te stemmen.
- Het aanbod talenbeleid en de werking binnen het gelijke onderwijskansenbeleid beter op elkaar afstemmen.
- De planningsdocumenten in de kleuterafdeling kritisch onderzoeken en daar waar mogelijk uniformiseren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De professionalisering van de leraren bewaken, systematiseren en optimaliseren.
- Een schoolgedragen visie inzake deskundigheidsbevordering ontwikkelen die inspeelt op gemeenschappelijke behoeften en de gezamenlijke doelgerichtheid optimaliseren.
- Initiatief nemen om de hedendaagse pedagogische doelstellingen geformuleerd in de gebruikte referentiekaders doelbewust bewaken.
- Een overleg opzetten om het aanbod, de instructie en de evaluatie van de communicatieve vaardigheden met betrekking tot het leergebied Frans in overeenstemming te brengen met de bepalingen van alle eindtermen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Wilfried Bellemans

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Katrien Helsen